

*Josip Mrgan
Dario Gec*

DJELOVANJE UDRUGE KINEZILOGA SISKA ZA VRIJEME DOMOVINSKOG RATA (OD 1991. DO 1995.)

1. UVOD

U bogatoj i uspješnoj povijesti djelovanja Udruge kineziologa Siska razdoblje Domovinskog rata (1991. do 1995.) posebno je značajno. Bilo je to vrijeme čestih granatiranja na hrvatsku crtu obrane i život u opasnosti. Škole, Športsko-rekreacijski centar Sisak, ostale ustanove i klubovi u Sisku prestali su provoditi programe (18. rujna 1991.) pa su privremeno zamrle sportsko-rekreacijske djelatnosti. Društvo je djelovalo pod nazivom Udruženje pedagoga fizičke kulture grada Sisak. Većina članstva aktivno se uključila u dobrovoljačke jedinice Hrvatske vojske ili su se odazivali mobilizaciji. Prema izvješću u Domovinskom ratu sudjelovali su: Ivica Brnad, Ivica Čudina, Božidar Dujmić, Dušan Đonović, Ranko Hrs, Marijan Kos, Josip Mrgan, Nešad Mulalić, Nikola Perković, Nikola Sučić, Milan Radović, Marijan Sigur, Milivoj Šarko, Stjepan Švarc, Pero Zelić i Pavle Zrnić¹. Još su u humanitarnim organizacijama radili: Ivan Ćurić, Darko Kodrić, Vlatko Matijević, Josip Perković, Boško Relić, Alož Sever - Šujza, Stjepan Tomljenović - Tom, Zvonko Vujić, Damir Zaimović - Zaim, Adolf Zec i dr. Zapovjednik štaba za prihvat i smještaj prognanika u Sisku (1991) bio je Vlatko Matijević.

2. DJELOVANJE UDRUŽENJA PEDAGOGA FIZIČKE KULTURE GRADA SISKA ZA VRIJEME NAJŽEŠĆE VOJNE AGRESIJE NA PROSTOR SISAČKO-MOSLAVAČKE ŽUPANIJE I SISAK (DO 1992.)

U razdoblju najintenzivnih neprijateljskih napada na Republiku Hrvatsku i Sisak predsjednik Udruženja pedagoga fizičke kulture grada Siska bio je proslavljeni hrvac i kineziolog Dušan Đonović. Dolazi do reorganizacije sporta i usklađuju se novi zakonski dokumenti. Bivši Savez za fizičku kulturu Hrvatske postaje Hrvatski športski savez, osniva se Hrvatski olimpijski odbor (10. rujna 1991.), a Sabor

¹ Izvješće o radu i ostvarenjima Udruženja pedagoga fizičke kulture Sisak od 1991. do 1998. (AZ – ŠRC Sisak).

Republike Hrvatske usvoja prvi Zakon o sportu (1990) prema kojem se sportske organizacije, granski sportski savezi, drugi savezi i udruženja trebaju udružiti u sportske saveze općine odnosno grada, a one pak u Hrvatski športski savez. Tu obvezu na lokalnoj razini provodi aktualni predsjednik Dušan Đonović. Pod tadašnjim nazivom Udruženje pedagoga fizičke kulture grada Siska postaje član novoustrojenog Saveza športova općine Sisak (21. siječnja 1991.). Tijekom 1992. stabilizirala se ratna situacija dolaskom mirovnih snaga i uvjetno mirnija godina motivirala je članstvo na rad. Održava se prva Ljetna škola pedagoga fizičke kulture Hrvatske (Rovinj, 27. do 30. kolovoza 1992.), a sazivač je pored Saveza pedagoga fizičke kulture Hrvatske bilo i Ministarstvo prosvjete, kulture i športa (Zavod za školstvo). Glavni referat podnijeli su: prof. dr. sc. Vladimir Findak i prof. dr. sc. Miloš Mraković. Sveprisutnost većeg broja kineziologa i usijecanje u svijest potrebe stalnog usavršavanja u ratnim godinama započela je, uz poneke skeptike, najveća misija hrvatske kineziološke misli. Tema škole bila je „Kineziološki pogledi na odgoj“ pa je I. ljetnu školu podržao i prepoznao sekretar Sekretarijata za prosvjetu, kulturu, zdravstvo i informiranje općine Sisak (Vlatko Matijević) i Savez športova općine Sisak koji su upraviteljima sisačkih škola poslali službeni dopis o sudjelovanju minimalno jednog kineziologa. Sišćani – kineziolozi željeli su biti dio sustavnog permanentnog obrazovanja i njihov poticajni odlazak bio je stimuliran. Još je jedan događaj posebno obilježio rad Udruženja. Te godine pet sisačkih kineziologa dobilo je državne nagrade. Diploma „Zasluzni pedagog fizičke kulture“ i zlatna značka za 1992. godinu dodijeljena je Stjepanu Tomljenoviću - Tomu, nastavniku Ekonomske škole Sisak. Zorici Rupčić i Pavle Zrnić dobivaju Zahvalnicu za dugogodišnji uspješan rad i zlatnu značku, a Diplomu i zlatnu značku još su dobili: Vladimir Borovnjak i Stjepan Švarc². Ove nagrade dodijeljene su za vrijeme predsjednikovanja Saveza pedagoga fizičke kulture Siska Dušana Đonovića, nastavnika tjelesne i zdravstvene kulture u Gimnaziji Sisak, koji na toj funkciji ostaje sve do izborne Skupštine.

3. VJEKOSLAV BLAŽEVIĆ NOVI PREDSJEDNIK UDRUŽENJA PEDAGOGA FIZIČKE KULTURE GRADA SISKA (OD 26. STUDENOGA 1992. DO 9. VELJAČE 1994.)

U tim sudbonosnim danima još jedan kineziolog bio je potpuno predan i odlučan te aktivno uključen u obranu Domovine. Bio je to Vjekoslav Blažević koji je se tijekom 1990. nalazio na zahtjevnoj funkciji inspektora Ministarstva unutarnjih poslova Republike Hrvatske, Policijske uprave Sisak, a godinu dana kasnije imenovan je

² Dvadeseta obljetnica naših svečanosti. Zagreb: Hrvatski kineziološki savez, 2003.

zapovjednikom Policijske postaje Sisak. Tijekom 1992. godine svi sportski kolektivni su morali održati izborne skupštine i uskladiti svoje zakonske dokumente s novim Zakonom o športu. Skupština je održana u prostorijama Osnovne škole 22. lipanj Sisak. Bila je to prva Skupština sisačkog Udruženja na kojoj je usvojen novi Statut, tako da je prestao važiti Statut Udruženja iz 1986., financijski plan i jednoglasno izabrano novo vodstvo. Skupštinom je predsjedavao Vlatko Matijević. U novi Upravni odbor izabrani su: Vjekoslav Blažević, Ivan Lovreković, Vlatko Matijević, Alma Šopić i Stjepan Tomljenović, a u Nadzorni odbor: Zvonimir Vujić, Milivoj Šarko i Ranko Hrs. Tajničke poslove povjerene su Stjepanu Tomljenoviću. Udruga je službeno upisana u Registar udruženja građana 9. veljače 1993. kada je izdano rješenje Sekretarijata opće uprave općine Sisak. Izbor novog predsjednika dogodio se u razdoblju sve boljih uspjeha sisačkog športa i „mirnijeg“ ratnog razdoblja. Godine 1993. rukometaši su u prepunoj dvorani igrali prestižne utakmice Prve A lige i stekli pravo igranja u kupu EHF-a, a rukometašice INE i trener Branko Lončarević igraju prvu međunarodnu utakmicu s Ukrajinkama (26. veljače 1993.), košarkaši ugošćuju i pobjeđuju Kanađane, Hrvatsko planinarsko društvo Sisak na obroncima Sjevernog Velebita postavljaju ploču s imenom i hrvatskim obilježjima, nogometaši Segeste igraju Prvu ligu, Aeromodelarski klub Sisak postao je prvak Republike Hrvatske u zrakoplovnom modelarstvu, športski ribolovci imaju svjetskog prvaka i izbornika reprezentacije Zdenka Heskia i trasiran put na Svjetsko prvenstvo u Portugalu, a Siščanka Mateja Žebčević u dresu zagrebačke Mladosti postala je u Splitu prvakinja Hrvatske na 100 i 200 m. Odmah nakon održavanja Skupštine novi predsjednik obavlja poslove oko pravovaljane registracije, otvora novi račun i dizajnira štambilj Udruženja. Njegovim zauzimanjem u okviru humanitarne pomoći i poslovne suradnje Češkog grada Trineca i Siska djeca poginulih branitelja Domovinskog rata borave 14 dana na zimovanju, a vode ih kineziolozi: Zvonko Gavranović - Gavro, Stjepan Tomljenović – Tom i Miriana Vasilj. Udruženje pedagoga fizičke kulture grada Siska tijekom 1993. zauzelo se za uspješno održanu Skupštinu Atletskog kluba Sisak, jer je novoizabrani predsjednik bio privržen atletskom sportu. Upravni odbor Udruženja organizacijski i stručno pomagao je programe Saveza školskih športskih društava grada Siska, a među njima i Prve ulične utrke povodom Dana državnosti na kojoj je u 1993. sudjelovalo 319 natjecatelja u devet disciplina. Od ostalih aktivnosti Udruženje je značajno podržalo rad novoformiranih športskih škola (rukomet, košarka, odbojka i hrvanje), a pet kineziologa je sudjelovalo na II. ljetnoj školi kineziologa (26. do 29. lipnja 1993.).

4. USVAJANJE PRVOG PRAVILNIKA SAVEZA PEDAGOGA FIZIČKE KULTURE REPUBLIKE HRVATSKE O DODJELI PRIZNANJA (19. PROSINCA 1992.)

Tijekom 1992. usvojen je Pravilnik o dodjeli priznanja pedagogima fizičke kulture (19. prosinca 1992.) kojeg je potpisao predsjednik Saveza pedagoga fizičke kulture Republike Hrvatske profesor Josip Pokec. Konkretna priznanja opisana i utvrđena su ondašnjim člankom broj pet i to: „Zasluzni pedagog fizičke kulture“ s poveljom (za životno djelo), „Zahvalnica za dugogodišnji rad“ sa zlatnom značkom (godišnje priznanje) i „Diploma“ sa zlatnom značkom (godišnje priznanje). O kandidatima za priznanja uvijek je raspravljala Komisija formirana odlukom Upravnog odbora koja je usvajala i konačnu odluku o nagrađenima³. Komisija Udruženja pedagoga fizičke kulture grada Siska radila je od 1993. i u sastavu: Ranko Hrs, Nikola Perković i Alma Šopić. U Zagrebu (16. prosinca 1993.) državne nagrade primili su: Vlatko Matijević (Diploma „Zasluzni pedagog Fizičke kulture“ i zlatna značka), Alma Šopić i Ivan Lovreković (Zahvalnicu za dugogodišnji uspješan rad i zlatna značka) i Ranko Hrs i Darko Kodrić (Diploma i zlatna značka)⁴. Kako se te godine održavala proslava desetgodišnjice Saveza školskih športskih društava (10. prosinca 1993.) ustanovljena je i godišnja nagrada za članove sisačkog Udruženja. Prve sisačke – gradske nagrade primili su: Vjekoslav Blažević, Pavle Zrnić i Stjepan Tomljenović - Tom. Od novosti u radu za 1994. razmatrao se: izgled i tiskanje članskih iskaznica, odlazak na zajednički sistematski pregled, osiguranje članstva u slučaju povreda pri radu i sl. Bila su to nova promišljanjima u radu za dobrobit funkcioniranja cjelokupnog članstva. Tijekom obavljanja funkcije predsjednika Vjekoslav Blažević, preuzima odgovornu funkciju načelnika Uprave za obranu Siska. Nove zahtjevnije vojne obveze bile su prioritet u odnosu na društvene djelatnosti pa je početkom 1994. sazvana nova izborna skupština.

5. ANGAŽIRANI IVAN LOVREKOVIĆ IZABRAN JE ZA NOVOG PREDSEDJENIKA UDRUŽENJA PEDAGOGA FIZIČKE KULTURE (OD 9. VELJAČE 1994. DO 16. PROSINCA 1995.)

U Osnovnoj školi Ivan Kukuljević Sisak (9. veljače 1994.) okupilo se 28 skupštinara. Prešutno se podrazumijevalo, Skupštinu otvora Stjepan Tomljenović – Tom, koji je najviše učinio za njenu pripremu i zakonitost. Do njega, u Radnom predsjedništvu još su sjedili: Marija Ciglaric i Vladimir Borovnjak. Zapisničar je bila Vesna Vranešević, a Marijan Kos i Ivan Lovreković ovjerovitelji zapisnika,

³ Pravilnik o dodjeli priznanja pedagogima fizičke kulture, Savez pedagoga fizičke kulture Republike Hrvatske, Zagreb, 19. prosinca 1992.

⁴ Dvadeseta obljetnica naših svečanosti. U: Josip Pokec, Zagreb: Hrvatski kineziološki savez, 2003.

dok su Verifikacijsku komisiju činili: Seada Kulauzović, Božidar Dujmić i Ivica Čudina. Aktualni predsjednik Vjekoslav Blažević podnio je ostavku. Suzdržanost na rubu emocionalne dileme trajala je kratko jer je na prijedlog Upravnog odbora za novog predsjednika Udruženja pedagoga fizičke kulture grada Siska imenovan iskusni kineziolog Ivan Lovreković⁵. Novoizabrani predsjednik imao je dugogodišnje iskustvo na području rekreacije, a uhodani programi nastavili su se provoditi u još boljoj organiziranosti. Središnja športska manifestacija u kojoj je sudjelovalo cjelokupno članstvo Udruženja pedagoga fizičke kulture grada Siska bila je druga po redu Ulična utrka koja se održavala u čast Dana državnosti (27. svibnja 1994.). Organizacijski odbor pripremio je nagrade za prva tri slavom ovjenčana pobjednika. Na Drugoj uličnoj utrci je sudjelovalo 300 natjecatelja i to 89 u ženskoj i 211 u muškoj konkurenciji. Plodonosni rad Udruženja pedagoga fizičke kulture zaključen je na redovnoj godišnjoj Skupštini (16. prosinca 1994.) kada su sumirani prvi rezultati novog predsjednika Ivana Lovrekovića. Sugestivnu atmosferu upotpunili su značajni gosti. U dvorani Brezovica nazočili su: Josip Pokec, Ivanka Roksandić, Marijan Kos i Nikola Perković. Radno predsjedništvo u sastavu: Seada Kulauzović, Vladimir Miffek predsjedavalo je Skupštinom, a Alma Šopić i njezini članovi: Vladimir Borovnjak i Božidar Dujmić u ime Verifikacijske komisije utvrdili su nazočnost 27 članova. U radnom dijelu predsjednik Ivan Lovreković obrazložio je izvješće o radu u 1994., a Slavica Ahmetović, financijski plan. Na skupštini su dodijeljene godišnje - gradske nagrade za 1994. godinu koje je uručio Josip Pokec, a primili su: Alma Šopić, Alojz Sever - Šujza i Zvonimir Vujić. Državnu nagradu jedino je dobio kineziolog Vladimir Miffek, prognanik iz Petrinje (Zahvalnicu za dugogodišnji uspješan rad i zlatna značka)⁶, koji se uz još neke prognane kineziologe priključio sisačkom Udruženju.

U rujnu 1995. započele su završne operacije za oslobođenje zemlje (4. kolovoza 1995. do 7. kolovoza 1995.). I dio teritorija Sisačko - moslavačke županije oslobodile su postrojbe Hrvatske vojske i Ministarstva unutarnjih poslova. U Republici Hrvatskoj počeo je novi fragment suvremene povijesti i vrijeme u kojem se poželjelo jednostavo, sretno živjeti, raditi i demokratski vladati. Iako je to bila turbulentna godina Udruženje pedagoga fizičke kulture grada Siska ispunilo je većinu zacrtanih planova tako da predsjednik Ivan Lovreković mogao biti zadovoljan. Održana je tradicionalna Treća ulična utrka u čast pet godina državnosti (26. svibnja 1995.) na kojoj je sudjelovalo preko 500 natjecatelja i u izvrsnoj organizaciji Udruženja pedagoga fizičke kulture Sisak. Specifičnost utrke bila je pobjeda srednjoškolca Tehničke škole Sisak Darija

⁵ Skraćeni Zapisnik sa godišnje Skupštine održane 9. veljače 1994. (AZ – UKS, registrator Udruženja pedagoga fizičke kulture 1993., 1994. i 1995.).

⁶ Dvadeseta obljetnica naših svečanosti. U: Josip Pokec, stranica 10., Zagreb: Hrvatski kineziološki savez, 2003.

Geca, danas nastavnika tjelesne i zdravstvene kulture⁷! Te godine još se intenzivno raspravljalo o odluci o povećanju satnice. Tanja Teći i Vjekoslav Blažević dobili su državne nagrade (Zahvalnica za dugogodišnji uspješan rad i zlatna značka), kao i Joso Perković (Diploma i zlatna značka)⁸ koja mu je zbog proceduralne i administracijske greške uručena tek sljedeće godine na svečanosti u Zagrebu. Godišnju - gradsku nagradu primili su: Vladimr Borovnjak, Joso Perković i Tanja Teći.

6. ZAKLJUČAK

Za vrijeme Domovinskog rata (1991. do 1995.) Udruga kineziologa Sisak djeluje pod nazivom Udruženje pedagoga fizičke kulture grada Siska, a njezin rad obilježila su tri predjednika. Prvi koji nastavlja kontinuitet rada (1986. do 1992.) i usklađuje rad Udruženja prema novim zakonskim odlukama nakon razdruživanja od bivše države Jugoslavije, drugi – Vjekoslav Blažević (1992. do 1994.) koji održava prvu Skupština u osamostaljenoj Republici Hrvatskoj na kojoj je izabrano novo vodstvo i treći – Ivan Lovreković (1994. do 1995.). Iako je bilo ratno stanje Udruženje provodi brojne aktivnosti, ističe se u organiziranju uličnih utrka, sudjeluje u radu ljetnih škola, a njezini članovi dobivaju ukupno 14 državnih i 9 gradskih nagrada za svoj rad. Kvalitetan rad Udruženja pedagoga fizičke kulture grada Siska postaje prepoznatljiv u Sisku, Sisačko-moslavačkoj županiji, Republici Hrvatskoj i krovnoj otganizaciji kineziologa – Savezu pedagoga fizičke kulture Hrvatske.

7. LITERATURA

1. Izvješće o radu i ostvarenjima Udruženja pedagoga fizičke kulture Sisak od 1991. do 1998. (AZ – ŠRC Sisak)
2. Dvadeseta obljetnica naših svečanosti. Zagreb: Hrvatski kineziološki savez, 2003.
3. Pravilnik o dodjeli priznanja pedagogima fizičke kulture, Savez pedagoga fizičke kulture Republike Hrvatske, Zagreb, 19. prosinca 1992.
4. Skraćeni Zapisnik sa godišnje Skupštine održane 9. veljače 1994. (AZ – UKS, registrator Udruženja pedagoga fizičke kulture 1993., 1994. i 1995.).
5. Više od 500 natjecatelj, Sisački tjednik, 25. svibnja 1995., Godina L/IV., broj 165, stranica 31.; Sisački tjednik, 1. lipnja 1995., Godina L/IV., broj 166., stranica 23.

⁷ Više od 500 natjecatelj, Sisački tjednik, 25. svibnja 1995., Godina L/IV., broj 165, stranica 31.; Sisački tjednik, 1. lipnja 1995., Godina L/IV., broj 166., stranica 23.

⁸ Dvadeseta obljetnica naših svečanosti. U: Josip Pokec, stranica 10. i 16., Zagreb: Hrvatski kineziološki savez, 2003.